

Erasmus+

2020-1-SK01-KA101-077742

Kreatívne metódy vo výchove detí so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami.

Kurz, ktorého som sa zúčastnila bol určený pre učiteľov a zamestnancov predškolských, základných a špeciálnych škôl, ako aj študentov a všetkých, ktorí majú záujem o integráciu a inklúziu a využívanie kreatívnych, umeleckých a herných metód vo vzdelávaní študentov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Metodika tohto kurzu bola založená na teoretických lekciách a prezentáciách príkladov z praxe, na diskusiách a porovnávaní skúseností.

Kurz bol zameraný na:

- sociálne, výtvarné a herné aktivity, ktoré podporujú rozvoj komunikačných, sociálnych a telesných zručností.
- rozvíjanie komunikácie, spolupráce, prezentácie, riešenia problémov, schopnosti kritického a kreatívneho myslenia.
- učenie sa prístupov zameraných na študenta v kontexte vzdelávania so špeciálnymi potrebami, ako je učenie založené na úlohách a učenie založené na problémoch vo fiktívnom kontexte procesnej drámy.
- poskytovanie a precvičovanie tvorivých nápadov a praktických zdrojov pre úspešnú implementáciu kreatívnych metód v špeciálnom vzdelávaní v rôznych prostrediach.
- zlepšovanie plynulosti angličtiny (oficiálny jazyk kurzu).
- zdieľanie skúseností so špeciálnym vzdelávaním z rôznych organizácií s cieľom pomôcť každému z nás byť efektívnejší v našej práci.
- rozvoj platformy pre online spoluprácu na prípravu, šírenie a vytváranie sietí s cieľom rozvíjať budúce partnerstvá a projekty, praktizovanie kreatívnych metód v rôznych kontextoch.
- poskytovanie náhľadov do rôznych vzdelávacích systémov.

Každé dieťa sa rado zúčastňuje rôznych aktivít a hier, a deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami nie sú výnimkou. . Práve naopak, tieto deti by mali byť zapojené do aktivít, aby sme im pomohli preklenúť priepasť medzi nimi a okolitým prostredím. Pre tieto deti môžu byť umelecké a remeselné činnosti, ktoré využívajú ich zmysly, efektívnym spôsobom, ako zlepšiť ich pozornosť, sebvýjadrenie a znížiť všetky starosti spojené s úzkosťou. Zapojenie detí do zmyslových činností je prospešné z niekoľkých dôvodov:

- Stimulujú mozog dieťaťa a zlepšujú systém senzorického spracovania informácií.
- Zdokonaľujú sociálne zručnosti ako je komunikácia a spolupráca.
- Zlepšujú koordináciu, ako aj jemnú či hrubú motoriku.
- Upokojujú deti, keď sú rozrušené.

Praktické ukážky kreatívnych metód vo výchove detí so ŠVVP

Našu materskú školu navštevujú tri deti, z ktorých jedno dievčatko má poruchu autistického správania s mentálnym postihnutím, chlapček s vývinovou disfáziou a poruchou reči a dievčatko s diagnózou detská mozgová obrna - hypotonická forma. Nasledujúce aktivity sme vybrali podľa stupňa ich poruchy.

Hmatová (taktilná) stimulácia. Prostredie v MŠ by malo poskytovať deťom veľký počet hmatových skúseností. Rozvíjanie jemnej motoriky a senzorických zručností detí so ŠVVP sa najlepšie realizuje za pomoci rôznych senzorických podložiek. Tieto si jednoducho môžete vyrobiť v materskej škole zo starších penových podložiek, kde nalepíte predmety rôzneho druhu a rôzneho materiálu. Môžete využiť rôzne materiály, pracovať s rôznymi druhmi textílií, materiálu, ktoré zároveň môžu stimulovať dieťa aj sluchovo (bublinková fólia). **Dotykové pexeso** – hra s dvojicami rôznych hladkých, mäkkých, drsných povrchov, ktoré sa dajú priraďovať buď so zrkovou kontrolou, alebo bez zrkovej kontroly, kedy musí dieťa nájsť rovnakú dvojicu iba na základe hmatu.

Senzorické fľaše. Aktivita pre najmenšie deti, ktorá rozvíja zrakovú, sluchovú a dotykovú pozornosť, koordináciu oka a ruky a aj pohyb.

Aké sú výhody hry so senzorickými fľašami

- Rozvoj jemnej motoriky pri vyberaní z fliaš
- Vizuálna výchova. Naučia sa hľadať veci vo fľašiach.
- Sluchové vzdelávanie. Učia sa počúvať rôzne druhy zvukov.
- Rozvoj pozornosti a koncentrácie
- Ukludňujúce účinky

Čo potrebujeme a ako postupujeme : prázdne priehľadné, plastové fľaše a drobnosti, kt. ich naplníme (mini hračky, potravinárska farba, trblietky, jar, voda, olej..)

Prechádzka bublinkovou fóliou. K tejto aktivite budete potrebovať 2 veľké baliace papiere, bublinkovú fóliu, temperové farby, štetec, lepiacu pásku a nožnice. Veľké baliace papiere prilepte na podlahu. Na papierový tanier vytlačte rôzne farby. Odrežte dĺžku bublinkovej fólie, dostatočne širokú na to, aby ste na bosej nohe dieťaťa vytvorili malú čižmu. Uvoľnite a omotajte bublinkovú fóliu okolo nohy dieťaťa. Namaľujte spodnú časť fólie na nohách dieťaťa

a môžete maľovať. Dieťa sa môže prechádzať po papieri s namaľovanými nožičkami zabalenými v bublinovej fólii.

Maľovanie rukami. Maľovanie prstami alebo pomaľovanie celej ruky je často pre deti jednoduchšie, pretože sa nemusia učiť ovládnuť žiadny nástroj a pracujú priamo s rukou. Odtlačky ruky zároveň dávajú informáciu o tvare môjho tela. Pri tejto aktivite môžete priamo koordinovať dieťa (napr. s poruchou reči) aby použilo konkrétnu farbu, ktorú mu určíte. Tak sa učí farby a zároveň si upevňuje informáciu o daných farbách.

Komunikačné karty. Komunikácia cez komunikačné karty je náhradnou, alternatívnou komunikáciou, ktorá predstavuje formu podpornej komunikácie u tých detí s autizmom alebo inými poruchami, kde sa reč nerozvíja, neexistuje, alebo produkcia reči je dočasne či trvalo obmedzená. Učenie sa reči a komunikácii cez komunikačné karty je založené na vizualizácii. Najmä deti s poruchami autistického spektra lepšie rozumejú tomu čo vidia, ako tomu, čo len počujú.

Hry v záhrade. Záhrada prináša veľa motívov ku komunikácii, rozvíjaniu hrubej motoriky. Hry s loptou, hojdačky sú veľmi obľúbené u detí so ŠVVP. Hojdanie zohráva veľmi dôležitú úlohu pri vývoji dieťaťa. Dôvodom je, že hojdačka je skvelým nástrojom na pohybový vývoj a priaznivé účinky hojdania sú nespochybniteľné. Hojdanie môže rozvíjať schopnosti dieťaťa mnohými spôsobmi. Má pozitívny účinok na rozvoj fyzických, kognitívnych zručností dieťaťa.

Dramatické hry. Deti so ŠVVP veľmi pozitívne reagujú na rôzne prvky dramatickej výchovy, ako je práca s maňuškou a rôzne dramatické hry v priestore.

Hudobná intervencia používaná u detí so ŠVVP zlepšuje ich sociálne správanie, zvyšuje sústredenie a pozornosť, znižuje ich úzkosť a zlepšuje povedomie o tele. Na zlepšenie kvality života detí s autizmom možno použiť rôzne muzikoterapeutické činnosti a nástroje. Môžete použiť rôzne hry na ozvenu s Orffovými nástrojmi, tanec na hudbu v spojení s použitím rôznych padákov a textílií.

Niet pochýb o tom, že hra je neoddeliteľnou dôležitou súčasťou celkového vývinu dieťaťa. Deti, ktoré však trpia nejakým postihnutím, menia svoje správanie aj pri tejto činnosti. Hrou sa deti učia sociálnym zručnostiam, buduje sa sebaúcta a nadväzujú sa priateľstvá, podporuje sa kognitívny a emocionálny rozvoj a ovplyvňuje vývin osobnosti a rozvíja sa kreativita. Hra im ponúka prostriedky na preskúmanie rôznych spoločenských rolí a pravidiel a poskytuje čas na nácvik hľadania riešení problémov. Pre deti je zapojenie sa do príjemných, nápaditých a sociálne interaktívnych aktivít prirodzenou súčasťou života. Avšak veľa detí s poruchami autistického spektra sa nehrá spôsobom, ktorý je prospešný pre ich vývin. Deficity zručností a prekážajúce problémové správanie často brzdia produktívne hry u týchto detí. Práve z tohto dôvodu je nevyhnutné sa im venovať a pomôcť im rozvíjať zručnosti, ktoré sú nevyhnutné pre život.